

ОТЗЫВ

**на диссертационную работу Жазыковой Раушан Балгалиевны на тему
«Особенности ономастического дискурса», подготовленную для
получения степени доктора философии (PhD) по образовательной
программе «8D02304 – Филология»**

Вектор лингвистических исследований в последние годы сместился в сторону антропоцентризма, в результате чего складываются новые научные парадигмы и формируются новые подходы к исследованию языка. Одним из проявлений этого процесса можно считать изучение ономастических наименований с позиций дискурсивной теории. Связь ономастики и дискурса активно исследуется в рамках когнитивно-дискурсивной парадигмы, объединяющей когнитивные и коммуникативные подходы к изучению ономастических единиц.

Ономастические наименования, или онимы, являются составной частью дискурса, активно функционируют в нем как средства коммуникации и выполняют функцию носителей национально-культурного содержания, закреплённого в языке и передаваемого из поколения в поколение. Таким образом, они представляют собой не только языковые единицы с лексико-грамматической структурой, но и дискурсивные элементы, несущие смысловую и идеологическую нагрузку. Они выступают не только в роли номинативных знаков, но и как средство сохранения исторической памяти, культурного кода и национальной идентичности. Особенно ярко это проявляется в изменениях ономастических наименований в Казахстане после обретения независимости, которые интерпретируются как отражение изменений в национальном сознании. В цифровую эпоху онимы переосмысливаются в медиадискурсе через призму дискурсивных стратегий (семантические трансформации), приобретают символическое значение или используются для реализации определённых идеологических задач. Отношение к онимам формируется посредством общественного мнения, и они становятся центральной темой социального дискурса. Кроме того, государственная языковая политика также тесно связана с ономастическим дискурсом, проявляясь в процессе утверждения онимов в официальном дискурсе, их популяризации и объяснении. Перечисленные вопросы требуют специального научного исследования в рамках казахского языкознания. Несмотря на то что ономастические исследования в казахском языкознании многогранно освещены в структурном и когнитивном аспектах, в дискурсивном измерении таких исследований крайне недостаточно, что подчеркивает актуальность заявленной темы.

В первой части диссертационного исследования определены теоретические основы ономастического дискурса. В первом параграфе рассмотрена взаимосвязь ономастики и теории дискурса. Определено соотношение этимологического, семиотического, прагматического подходов в ономастике с теориями дискурса (структуралистскими, постструктуралистскими, социально-политическими, критическими,

феминистскими и культурными). Приведены и проанализированы научные концепции, касающиеся изучения ономастики в дискурсивном аспекте. Установлено, что исследователи, предлагающие рассматривать ономастику как отдельное направление в рамках теории дискурса, трактуют онимы как текстовые элементы (свернутый текст, сжатый текст, микротекст). На основе анализа концептуальных позиций обеих теорий даны определения ономастики с позиций дискурсивной теории и, наоборот, дискурса – с позиций ономастической теории. Представлено авторское определение термина «ономастический дискурс». Во втором параграфе перечислены и охарактеризованы традиционные аспекты ономастических исследований, рассмотрены труды казахских ономастов, выявлены примеры их подхода к ономастике с точки зрения дискурса, проанализированы положения исследователей. На основе анализа научных позиций диссертант определил понятие *«дискурсивный аспект ономастики»* и предлагает дополнить традиционные аспекты ономастических исследований дискурсивным подходом, выделив его отличия и оформив их в виде таблицы. Подчеркивается преемственность между традиционными аспектами и дискурсивным подходом. Третий параграф посвящён различию между ономастическим дискурсом и ономастическим текстом, предложено их разграничение на примере анализа названия «Акмола». Представлен алгоритм анализа ономастического текста, состоящий из 5 шагов, и алгоритм анализа ономастического дискурса, включающий 6 этапов. Установлено, что в ономастическом дискурсе изучается функционирование собственных имен в конкретном дискурсе с учетом социальных, культурных и политических факторов, проводится анализ их значений, трансформаций и функций, исследуются их прагматические, семантические, когнитивные и культурные особенности. В четвёртом параграфе рассмотрено функционирование онимов как дискурсивных единиц, уточнено их место в дискурсе. На примере мифонима «Ұмай-ана» подробно проанализированы функции ономастических дискурсивных единиц как дискурсивных инструментов и их роль в формировании дискурсивного поля. Даны определения терминам «дискурсивная единица», «дискурсивный инструмент», «дискурсивная роль» и «дискурсивное поле», эти понятия систематизированы на основе анализа конкретного онима и представлены в таблице. Показано применение метода дискурсивного анализа (анализ поверхностной и глубинной структуры) при определении дискурсивного поля. С целью выявления образа «Умай ана» в языковом сознании было проведено анкетирование через Google-форму, результаты которого проанализированы и обобщены. Описана семантическая трансформация онимов в соответствии с дискурсивными стратегиями, их символическое значение, функционирование как идеологических инструментов, культурный и социальный код.

Во второй главе диссертационной работы предпринята попытка выявить когнитивные модели в ономастическом дискурсе на основе анализа мифологического пространства и сакральных наименований. В первом параграфе данной главы рассматривается проблема мифологической

мотивации дискурсивных единиц (топонимов, гидронимов и др.), воспринимаемых в ономастическом дискурсе как элементы сакрального пространства. Проводится анализ сакральных географических названий казахского ономастического пространства, таких как «Қазығұрт», «Ырғыз», с точки зрения ономастических и мифологических знаний, их концептуализации и концентрации в указанных наименованиях. Используя методы лингвистического и когнитивного анализа, автор стремится реконструировать языковой код через лингвистический и концептуальный анализ мифотопонимов «Қазығұрт» и «Ырғыз», выявляя их когнитивную модель на основе разграничения понятийного (фактуального), образно-ассоциативного и ценностного компонентов. Выявлено, что скрытые пласты социально-культурного знания, заключенные в содержании ономастических дискурсивных единиц, могут быть интерпретированы через глубокое мышление и реконструированы посредством языкового и концептуального анализа. Во втором параграфе анализируется когнитивная структура гидронимов. Посредством анализа дискурсивных единиц, таких как «Ырғыз», «Бұрқанбұлақ», «Есік», «Әулиесу», «Жайық» и других наименований водных объектов, автор систематизирует научные подходы к исследованию географических названий, изучает их этимологию и стремится выявить мифологическую мотивацию в ономастическом дискурсе. Определяется тесная связь анализируемых дискурсивных единиц с мифологическими текстами и культурными символами. При этом подчёркивается, что мифологическое содержание и символическая нагрузка не всегда явно выражены (например, в названиях Ырғыз, Есік, Жайық), и их понимание возможно лишь при знании соответствующих мифологических текстов. В то же время в названиях Бұрқанбұлақ и Әулиесу мифологическое содержание отчетливо прослеживается в самих компонентах (әулие, Бурхан). Третий параграф главы посвящён анализу внутренней структуры мифотопонимов и мифогидронимов, а также выявлению их символического содержания. Рассматриваются названия таких гидронимов, как Арыс, Ақсу, Жер-Су, Жылаған ата, Майлыкент и др., с целью раскрытия мифологических знаний, зафиксированных в их значении. Автор доказывает, что выявление как явной, так и скрытой мифологической информации, зафиксированной в этих наименованиях, возможно только в рамках ономастического дискурса. В исследовании применены методы дискурсивного анализа, анализа значений слов и этимологического анализа. В четвёртом параграфе подчёркивается важность элементов народной лингвистики в ономастике, особенно в лексических интерпретациях, основанных на народных представлениях и легендах. Рассматриваются этнонимы Миращ, Мапырашты, Шапырашты, Жалайыр, и анализируются народные предания, связанные с ними. Эти наименования изучаются не только как этнические, но и как отражающие определённые исторические, генеалогические и сакральные события. Делается вывод, что подобные представления способствуют формированию ономастического дискурса как элемента этнической идентичности. В данном параграфе проводится дискурсивный анализ структуры, мотивации и

народных лингвистических интерпретаций указанных наименований. В пятом параграфе дается характеристика ономастического дискурса современных личных имён. Проводится дискурсивный анализ популярных имён, присвоенных детям в Казахстане в период с 2020 по 2025 годы. Анализ выявил противостояние между национальными традициями и влиянием глобализации в процессе выбора имён. Частое использование имён с религиозной семантикой свидетельствует о сильном религиозном влиянии в обществе. Подчеркивается необходимость пропаганды осознанного выбора национальных имён, основанного на понимании их исторического и культурного значения. В этом параграфе также представлены результаты опроса, проведенного среди современных носителей языка и родителей, с целью изучения факторов, влияющих на выбор имён, а также соотношения между языком, культурой, историческим знанием и индивидуальным восприятием, закодированными в личных именах.

В ходе обучения в докторантуре, прохождения зарубежной научной стажировки под моим научным руководством, а также при подготовке диссертационной работы соискательница продемонстрировала высокий уровень владения методами научного исследования. По итогам работы опубликована одна статья в журнале *Eurasian Journal of Applied Linguistics*, входящем в базу данных Scopus, с процентилем 84% и относящемся к квартилю Q1. Ещё три статьи опубликованы в научных изданиях, рекомендованных Комитетом по обеспечению качества в сфере науки и высшего образования Республики Казахстан, и две статьи – в сборниках международных научных конференций, одна из которых прошла за рубежом.

В заключение следует отметить, что диссертационная работа Жазыковой Раушан Балгалиевны соответствует всем требованиям, предъявляемым к соискателям степени доктора философии (PhD) по образовательной программе «8D02304 – Филология». С учетом высокого научного уровня исследования, его теоретической и практической значимости, считаем возможным присуждение Жазыковой Раушан Балгалиевне степени PhD по данной специальности.

**Зарубежный научный консультант –
доктор филологических наук, профессор
Башкирского государственного
педагогического университета
имени М.Акумлы,
Республики Башкортостан, Россия**

Л.М. Хусаинова

29.03.2025 г.

Жазыкова Раушан Балғалиевнаның «8D02304 - Филология» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін дайындалған «Ономастикалық дискурстың ерекшеліктері» диссертациялық жұмысына

ПІКІР

Тіл білімі зерттеулерінің бағыты антропоэектілікке ойысып, жаңа көзқарастар, тіл білімін зерттеудің жаңа парадигмасы қалыптасты. Осы үрдістің бір көрінісі ретінде ономастикалық атауларды дискурс теориясы негізінде қарастыруды атауға болады. Ономастика мен дискурсты өзара байланыстыра зерттеу когнитивті-дискурстық парадигма аясында жүзеге асып жатыр деуге болады. Бұл бағыт ономастикалық атауларды зерттеуде когнитивтік және коммуникативтік тәсілдерді біріктіру арқылы дамыған.

Ономастикалық атаулар немесе онимдер – дискурстың құрамдас бөлігі, олар дискурста жұмсалады, қарым-қатынастың құралы мен тілде сақталған ұлттық-мәдени мазмұнды ұрпақтан ұрпаққа жеткізуші мұрагерлік қызмет атқарады. Демек, ол тек лексикалық және грамматикалық құрылымға ие тілдік бірлік қана емес, мағыналық және идеологиялық «жүк көтеретін» дискурстық бірлік. Ол тек номинация құралы ғана емес, тарихи жадты, мәдени кодты, ұлттық бірегейлікті сақтаудың құралы. Бұл әсіресе, Қазақстанның тәуелсіздік алған жылдарындағы ономастикалық өзгерістердің ұлттық санадағы өзгеріс ретінде ұғынылуынан көрініс табады. Қазіргі цифрлық дәуірде ономастикалық атаулар медиадискурста дискурстық стратегиялар арқылы қайта түсіндіріледі (семантикалық трансформация), символдық мәнге ие болады немесе белгілі бір идеологиялық мақсаттар үшін қолданылады. Ономастикалық атауларға көзқарас қоғамдық пікір арқылы қалыптасады. Сол арқылы әлеуметтік дискурстың басты тақырыбына айналады. Сонымен қатар мемлекеттік тіл саясаты да ономастикалық дискурсмен тікелей сабақтасады. Бұл саясат ресми дискурста ономастикалық атауларды бекітуде, халыққа таныстыруда, түсіндіруде көрініс табады. Осы аталған мәселелер қазақ тіл ғылымында арнайы зерттеуді қажет етеді. Ономастикалық зерттеулер қазақ тіл білімінде құрылымдық, танымдық қырынан жан-жақты әрі терең зерттелгеніне қарамастан, ономастиканы дискурстық аспектіде арнайы зерттеген ғылыми еңбек жеткіліксіз. Бұл зерттеу тақырыбының өзектілігін көрсетеді.

Зерттеу жұмысының бірінші бөлімінде ономастикалық дискурстың теориялық негіздері анықталған. Бірінші тармақта ономастика мен дискурс теориясының байланысы талданған. Ономастиканы зерттеудің этимологиялық, семиотикалық, прагматикалық теориялары мен дискурс теорияларының (құрылымдық, постструктуралистік және әлеуметтік-саяси, сыни, феминистік және мәдени) арақатынасы анықталып, ономастиканы дискурстық аспектіде зерттеу мәселелеріне қатысты ғылыми айналымдағы тұжырымдар келтіріліп, талданған. Ономастиканың дискурстық теориясы саласын жеке бағыт ретінде

ұсынатын ғалымдар онимдердің мәтіндік сипатта (бүгілген мәтін, сығылған мәтін, кішірейтілген мәтін) қабылданып, талданатынын алға тартатыны анықталған. Ономастика мен дискурс теорияларының ұстанымдарын зерделей отырып, ономастикаға дискурс теориясы аспектісінде, ал дискурсқа ономастика теориясы аспектісінде анықтама берілген. Ономастикалық дискурстың анықтамасы ұсынылған. Екінші тармақта ономастиканы зерттеудің дәстүрлі қалыптасқан аспектілері санамаланып, сипатталып, қазақ ономаст-ғалымдарының зерттеулері талданып, олардың ономастика мәселелерін дискурстық аспектіде қарағандығы анықталған. Ғалымдардың зерттеулерінен нақты тұжырымдары келтіріліп, зерделенген. Ономаст-ғалымдар пікірлеріне сүйене отырып, диссертант ономастиканы зерттеудің санамаланған аспектілері қатарын дискурстық аспектімен толықтыруды ұсына отырып, оның дәстүрлі аспектілермен айырмасын ажыратып, кестелеген. *Ономастиканың дискурстық аспектісі* терминіне анықтама ұсынған. Ономастиканы дискурстық аспектіде зерттеу ономастиканы зерттеудің дәстүрлі аспектілерімен сабақтастықта болатындығына көңіл бөлінген. Ономастика мәселелерін дискурстық аспектіде талдау онимдерді дискурстық бірлік ретінде қараудан басталатыны, ономастикалық дискурс пен ономастикалық мәтіннің айырмашылығы үшінші тармақта арнайы талданып, «Ақмола» атауының ономастикалық дискурс және ономастикалық мәтін тұрғысынан талдануы нақты көрсетіліп, ономастикалық мәтінді талдаудың 5 қадамнан тұратын алгоритмі мен ономастикалық дискурсты талдаудың 6 қадамнан тұратын алгоритмі ұсынылған. Ономастикалық дискурста жалқы есімдердің нақты дискурстағы қолданысы зерттелетіні, ол әлеуметтік, мәдени және саяси факторларды ескере отырып, атаулардың мағынасын, өзгеруін және қызметін талдайтыны, олардың прагматикалық, семантикалық, когнитивтік және мәдени ерекшеліктері зерттелетіні анықталған. Төртінші тармақта ономастикалық дискурстағы онимдерді дискурстық бірлік ретінде қарай отырып, оның дискурстағы орны арнайы талданған. Ономастикалық дискурс бірліктерінің дискурстық құрал ретінде жұмсалуды мен дискурстық рөлі, дискурста түзетін дискурстық өрісі нақты «Ұмай-ана» мифонимінің мысалы негізінде талданған. Дискурстық бірлік, дискурстық құрал, дискурстық рөл, дискурстық өріс терминдеріне анықтама беріліп, нақты оним талдау негізінде жүйеленген, кестеге түсірілген. Дискурстық өрісті анықтауда дискурстық талдау (астырт-үстірт құрылымды талдау) әдісін қалай қолданылатыны нақты көрсетілген. «Ұмай ана» бейнесінің тілдік санадағы сипатын анықтау мақсатында Google кесте арқылы сауалнама жүргізіліп, нәтижесі талданған, қорытындыланған. Онимдердің дискурстық стратегияларға сай семантикалық трансформациялануы, символдық мәнге ие болуы, идеологиялық құрал ретінде жұмсалуды, мәдени және әлеуметтік кодтық мәндері сипатталған.

Екінші бөлімінде мифтік кеңістік пен киелі атауларды талдау негізінде ономастикалық дискурстағы танымдық модельдерді анықтауға ұмтылған. Бұл

тараудың бірінші тармағында қасиетті кеңістік саналатын дискурстық бірліктердің (топоним, гидроним т.с.с.) ономастикалық дискурстағы мифологиялық уәжділік мәселесі талданған. Қазақ ономастикалық кеңістігінде киелі саналатын жер-су атаулары («Қазығұрт», «Ырғыз») мазмұнындағы ономастикалық және мифологиялық білімді және оның осы атаулар мазмұнында шоғырлану жолдарын, танымдық құрылымдарын тілдік және танымдық (когнитивтік) талдау әдістерін қолдана отырып зерделеген. «Қазығұрт», «Ырғыз» мифотопонимдеріне лингвистикалық және концептуалдық талдау жасап, тілдік кодты реконструкциялауға тырысқан. Олардың танымдық (когнитивтік) моделін атау құрамындағы ұғымдық (фактуалды), бейнелі-ассоциативтік, құндылық компоненттерін ажыратып талдау негізінде анықтаған. Ономастикалық дискурс бірліктерінің мазмұндық астарындағы әлеуметтік-мәдени білім жиынтығы терең ойлау арқылы тілдік таңба мазмұнынан оқылатыны, ол тілдік және концептуалды талдаулар арқылы қайта құрылымдала алатыны анықталған. Екінші тараудың екінші тармағында гидронимдердің когнитивтік құрылымы талданған. Ономастикалық дискурс бірлігі *Ырғыз*, *Бұрқанбұлақ*, *Есік*, *Әулиесу*, *Жайық* және «*Жер-Су*» атауларын талдау арқылы жер-су атауларына қатысты ғылыми зерттеулердегі тұжырымдарды жүйелеп, *Ырғыз*, *Бұрқанбұлақ*, *Есік*, *Әулиесу*, *Жайық* жер-су атауларына қатысты тілдік, мифологиялық т.б. білімді жинақтап, этимологиясын зерделеп ономастикалық дискурстағы мифологиялық уәждерін тануға ұмтылған. Талдауға алынған дискурстық бірліктердің мифтік мәтіндер мазмұнымен, сол арқылы орныққан мәдени символдармен тығыз байланыстылығы анықталып, бірақ бұл мифтік мазмұн мен символдық мән атаулардың біреуілерінен (*Ырғыз*, *Есік*, *Жайық*) бірден көрінбейтіні, оны тану үшін аталған атауларға байланысты мифтік мәтін мазмұнын білу керектігі, ал *Бұрқанбұлақ*, *Әулиесу* атауларының құрамында олардың мифтік мазмұны ашық көрініс тапқаны (әулие, Бурхан) тұжырымдалған. Бұл тараудың үшінші тармағы мифотопонимдер мен мифогидронимдердің ішкі құрылымы мен олардың мазмұнындағы символдық мәнді анықтауға арналып, *Арыс*, *Ақсу*, *Жер-Су*, *Жылаған ата*, *Майлыкент* т.с.с. гидронимнің мағынасында сақталған мифтік білімді саралау, гидронимді мифтік дүниетаным бөлшегі сапасында алып, оның мазмұнында бекітілген имплицитті, эксплицитті мифтік акпараттарды ашу ономастикалық дискурста ғана мүмкін болатыны дәлелденген. Зерттеу барысында аталған аспектілерге сай дискурс талдау, сөз мағынасын, этимологиясын талдау әдістері қолданылған. Төртінші тармақта ономастикада халықтық лингвистика элементтері, яғни атауларға берілген халықтық түсініктер, аңыз-әпсаналар арқылы жасалған лексикалық интерпретациялар ерекше орын алатыны аталып, *Мираш*, *Мапырашты*, *Шапырашты*, *Жалайыр* сияқты этнонимдерге қатысты халық арасында таралған түсініктер мен аңыздар талданған. Бұлар тек этностың атауы ретінде емес, белгілі бір тарихи, генеалогиялық, сакралды оқиғалармен байланысты

карастырылған. Мұндай түсініктер халықтың өз тегін тану, дүниені қабылдау жүйесінің бір бөлігі ретінде ономастикалық дискурстың қалыптасуына үлес қосатыны зерделенген. Бұл тармақта аталған атаулардың құрылымына, уәжділігіне және олардың халықтық лингвистикалық интерпретацияларына дискурстық талдау жасалған. Тараудың бесінші тармағында қазіргі есімдердің ономастикалық дискурсына сипаттама беріліп талдау жасалған. Ол үшін 2020-2025 жылдары Қазақстанда қойылған танымал есімдерге дискурстық талдау жасалып, ат қоюда ұлттық дәстүр мен жаһанданудың тартысы жүріп жатқаны анықталған. Діни қабаттағы есімдердің көп қойылуы қоғамдағы діни ықпалдың басымдығын көрсететіні, ат қоюда, балаға есім таңдауда тарихи және мәдени мәнін түсініп, ұлттық есімдерді таңдауды насихаттау қажеттігі аңғарылған. Сонымен бірге бұл тармақта қазіргі тілдік тұлғалар арасында есім мазмұнында бекітілген тіл мен мәдениет, тарихи таным мен жеке қабылдау арасындағы байланысты зерттеу мақсатында және ата-аналардың балаға есім таңдаудағы ұстанымдарын, оған әсер ететін факторларды анықтау мақсатында сауалнама алынып, талданып, қорытындыланған.

Ізденуші докторантурада оқу барысында, шетелдік тәжірибеден өзімнің жетекшілігіммен өту барысында және диссертациялық жұмысты дайындау кезінде ғылыми-зерттеу жұмысын жеткілікті игергенін көрсетті. Жұмыстың нәтижелері бойынша бір мақала Scopus мәліметтер қорына кіретін Eurasian Journal of Applied Linguistics, Процентиль 84%, Q 1 болатын ғылыми журналда жарық көрген. Қалған 3 мақала Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті ұсынған ғылыми басылымдарда және 2 мақала халықаралық ғылыми конференция жинақтарында, оның ішінде біреуі шетелде өткен конференция материалдарының жинақтарында жарияланған.

Қорыта айтқанда, Жазыкова Раушан Балғалиевнаның диссертациялық жұмысы «8D02304-Филология» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға қойылатын барлық талаптарға жауап береді. Ғылыми жұмыстың жазылу деңгейі мен теориялық және практикалық құндылығын ескере отырып, ізденуші Жазыкова Раушан Балғалиевнаға «8D02304-Филология» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін беруге лайық деп есептейміз.

Шетелдік ғылыми кеңесші:
М.Ақмулла атындағы Башқұрт
мемлекеттік педагогикалық
университетінің профессоры,
филология ғылымдарының докторы
Башқұртстан Республикасы, Ресей

Л.М. Хусаинова

29.03.2025

Перевод с русского языка на казахский язык совершен Карагуловой Балгенже Сагидуллаевной, 07.11.1971 года рождения, место рождения Актюбинская область, ИИН 711107403291. Диплом ЖБ-II № 0031537 от 01 июня 1994 года выдан Алматинским государственным университетом имени Абая.

При подписании настоящего документа переводчик подтверждает, что смысл, значение и юридические последствия совершаемого нотариального действия ему известны, переводчик владеет языком, который используется при переводе, а также несет полную ответственность за заведомо неправильный перевод.

Подпись: Балгенже Карагулова Сагидуллаевна

Республика Казахстан, Актюбинская область, город Актобе.

Восьмое мая две тысячи двадцать пятого года.

Я, Пазыл Серик Болатулы, нотариус Актюбинского нотариального округа, государственная лицензия № 13004134 выдана Комитетом регистрационной службы и оказания правовой помощи Министерства юстиции Республики Казахстан от 18.03.2013 года свидетельствую подлинность подписи переводчика Карагуловой Балгенже Сагидуллаевной. Личность переводчика установлена, дееспособность и полномочия проверены.

Зарегистрировано в реестре за № 3443-847

Взыскано: по тарифу

Нотариус:

ST3003596250508103554H904409

Нотариаттық іс-әрекеттің бірегей нөмірі / Уникальный номер нотариального действия

9 (девет)

НОТАРИУС _____

